

Asia: VN/144/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

YKA kannattaa esityksen tavoitteita, mutta pitää sitä sisällöltään riittämättömänä. YKA näkee ongelmia työnhakuvelvoitteen laajentamisessa.

Esitys muuttaa nykytilaa vähän ja on siten riittämätön. YKA katsoo, että työttömällä tulisi olla laajat mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen yksilöllisistä tarpeista lähtien. Vaikutusarvioinnissa tulisi huomioida laajemmin osaamisen kerryttämisen positiiviset vaikutukset yksilön työllistymiseen ja työkyvyn ylläpitoon sekä siten yksilön hyvinvointiin ja syrjäytymisen riskeihin pitkällä aikavälillä.

Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

YKA pitää hyvänä, että opintojen pää- ja sivutoimisuuden arviointia selkeytetään. Nykyisellään arviointiin liittyy työttömän näkökulmasta liikaa epävarmuutta ja tulkinnallisuutta. YKA korostaa, että esitys ei muutoin kasvattaisi tosiasiallisesti työttömän opiskelumahdollisuuksia nykyisestä.

Esitämme, että sivutoimisuuden määritelmää laajennettaisiin. Tavoitteena tulisi olla, että työttömänä olisi mahdollista opiskella rajoittamattomasti. Erityisesti nykytilaa tulisi muuttaa siten, että päätoimisiin opintoihin ei luettaisi muun muassa avoimessa korkeakoulutuksessa suoritettuja opintoja niiden laajuudesta riippumatta sekä jatkotutkintoihin johtavia opintoja yliopistossa. Määritelmän laajentamista puoltaa se, että työnhakijalla säilyy jatkossakin työnhakuvelvollisuus. Lisäksi esimerkiksi avoimen opintoja suoritetaan jo nyt työn ohessa eli opinnot eivät muodosta estettä koko-aikatyön vastaanottamiselle. Osaamisen kerryttäminen tulee nähdä työllistymistä nopeuttavana ja siten työttömyyttä torjuvana keinona.

YKA kiittää siitä, että jatkossa mitkä tahansa opinnot olisi mahdollista osoittaa sivutoimiksi vähintään kuuden kuukauden opiskeluaikaisen vakiintuneen työssäolon tai yritystoiminnan harjoittamisen perusteella sekä aiemmin työsuhteen aikana aloitetut opinnot eivät estäisi työttömyysetuuden saamista, jos työttömyys johtuu työnhakijasta riippumattomasta syystä. YKA puoltaa lyhytkestoisia opintoja koskevan 25 vuoden ikärajan poistumista.

Lausuttavaa työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevien palveluprosessista ja työnhakuvelvollisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

YKA ei pidä ongelmattomana työnhakuvelvoitteen laajentamista työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskeleville. YKA näkee mahdollisuuksia siinä, että työttömyysetuudella tuettuna opiskeleva henkilö ei jatkossa olisi täysin pois työmarkkinoiden käytöstä. Osuvilla työtarjouksilla opiskelua tukevaan työhön työllistyminen tukisi parhaimmillaan erilaisia työuran aikaisia siirtymiä. YKA kuitenkin korostaa, että vaarana on se, että työnhakuvelvoite hidastaa opintojen suorittamista tai keskeyttää ne kokonaan. Tämä olisi epätarkoituksenmukaista, sillä opintojen suorittaminen pohjautuu aina arviointiin aidosta tarpeesta. YKA katsoo, että työnhakuvelvoite tulisi painottaa opintojen loppupuolelle edellisen ehkäisemiseksi.

YKA painottaa, että arvioinnissa tulisi huomioida, että oikeus omaehtoisten opintojen suorittamiseen perustuu jatkossakin lähtökohtaisesti työvoimapoliittiseen harkintaan: työnhakijan voi olettaa työllistyvän sujuvasti opinnot suoritettuaan ilmankin hakuvelvoitetta. Tulevaisuudessa yhä useampi työ vaatii korkeampaa osaamista, minkä vuoksi on tavoiteltavaa, että yksilöllä on aito mahdollisuus suorittaa omaehtoiset opinnot loppuun saakka ja näin esimerkiksi hakeutua töihin toiselle alalle.

Lausuttavaa opiskelua koskevasta työttömyysturvan käsittelyprosessista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Rajoo Ainomaija
Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry